

STICHTING PENSIOENFONDS

BP RAFFINADERIJ

JAARRAPPORT 2008

INHOUD

A.	Voorwoord	2
B.	Kerncijfers	5
C.	Karakteristieken van het pensioenfonds	8
D.	Verslag van het verantwoordingsorgaan	13
E.	Bestuursverslag	15
	- Hoofdpijnen	16
	- Gedragscode	18
	- Pensioenparagraaf	20
	- Vermogensbeheer	22
	- Actuariële paragraaf	23
F.	Jaarrekening	25
	- Balans per 31 december 2008	26
	- Rekening van baten en lasten over 2008	27
	- Kasstroomoverzicht	28
	- Toelichting behorende bij de jaarrekening 2008	29
	- Toelichting op de balans per 31 december 2008	35
	- Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2008	52
	- Niet in de balans opgenomen verplichtingen	58
G.	Overige gegevens	59
	- Gebeurtenissen na de balansdatum en resultaatverdeling	60
	- Actuariële verklaring	61
	- Accountantsverklaring	63
H.	Bijlagen	65
	- Verloopstaat deelnemers	66

A. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2008 van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij. Het afgelopen jaar is met recht een bewogen jaar te noemen. De kredietcrisis is in 2008 in volle hevigheid losgebarsten. De financiële positie van het fonds is daardoor behoorlijk onder druk komen te staan. De oorzaak van de crisis is de combinatie van dalende aandelenkoersen, lage waarderingen voor bedrijfsobligaties en de dalende markttrente.

Ons pensioenfonds heeft last gehad van de kredietcrisis. Omdat de waarde van de pensioenverplichtingen wordt bepaald aan de hand van de markttrente heeft de dalende markttrente gezorgd voor een stijging van de pensioenverplichtingen. Deze stijging is voor een deel opgevangen door afdekking van het renterisico. Verder is het vermogen door de koersdalingen op de beurzen sterk in waarde gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door de daling van de waarde van aandelen. Op de obligaties die het fonds in haar bezit heeft, is een positief resultaat behaald. Eind 2007 was de dekkingsgraad bij het pensioenfonds nog 118,9 %.

Het pensioenfonds heeft voor 1 april 2009 voorstellen tot verbetering van de dekkingsgraad, in de vorm van een herstelplan voor de korte- en langetermijn, ingediend bij DNB. Het bestuur heeft inmiddels een studie laten uitvoeren naar de effecten van het toeslagen-, premie- en beleggingsbeleid van het fonds. De uitkomsten hiervan worden in 2009 nader geanalyseerd via een continuïteitsanalyse en in het herstelplan verwerkt. De werkgever BP Raffinaderij zal op basis van de uitvoeringsovereenkomst de dekkingsgraad aanvullen tot de minimum vereiste dekkingsgraad aan het einde van het jaar volgend op het jaar waarin de onderdekking is ontstaan.

Implementatie pensioenadministratie

In de administratie zijn in de afgelopen jaren veel fouten geslopen waarover bij het pensioenfonds geregeld klachten binnenkwamen. Belanghebbenden begonnen zelfs het vertrouwen in het pensioenfonds hierdoor te verliezen. Het bestuur heeft daarom in 2008 besloten de uitvoering uit te besteden aan een ander onderdeel van uitvoerder. Het bestuur heeft een speciale werkgroep ingericht en PVF Achmea heeft een 'dedicated' team ingezet dat zich volledig inzet voor het BP pensioenfonds. Er is in 2008 veel werk verricht. Zo hebben beide teams ervoor gezorgd dat aanspraken van deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en andere belanghebbenden gecorrigeerd worden. Bovendien zijn alle gegevens ook al ingebracht in een nieuw administratiesysteem. Het systeem dat PVF Achmea hanteert, is beter geschikt voor onze regeling. Verder hebben de actieve deelnemers de pensioenoverzichten vanaf 2006 ontvangen.

Verleende toeslagen

Per 1 juli 2008 zijn de pensioenaanspraken voor de gepensioneerden verhoogd met 1,40%. Per 1 januari 2009 zijn deze aanspraken nog eens verhoogd met 0,19%.

In het jaar 2008 heeft het bestuur besloten om de indexatie voortaan per 1 januari van ieder jaar toe te kennen. De reden hiervoor is dat het de administratie vergemakkelijkt. In juli 2009 wordt dus geen indexatie toegekend. Indexatie is afhankelijk van het gemiddelde rendement dat het fonds in de voorgaande vijf jaren heeft behaald.

Extra storting van de werkgever in verband met de minimum dekkingsgraad

De minimum dekkingsgraad is in 2008 onder het minimum van 104,1% gezakt. In overeenstemming met de uitvoeringsovereenkomst is een extra storting van de werkgever van € 26.3 miljoen opgenomen in de jaarrekening.

Andere ontwikkelingen op pensioengebied in 2008

In 2008 speelde er meer dan alleen de kredietcrisis. Nieuwe wetgeving werd van kracht of kreeg invulling. Zo werden met de Veegwet de puntjes op de i gezet van de Pensioenwet. Verder werden op 1 januari 2008 onder andere de artikelen in de Pensioenwet over communicatie voor pensioenfondsen van kracht. Ook zijn de statuten aangepast aan de definities van de Pensioenwet. Hetzelfde geldt voor de andere fondsdocumenten, zoals de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement. De ABTN is in 2009 aangepast.

Tot slot werd er in 2008 in Nederland opnieuw flink gediscussieerd over de houdbaarheid van het Nederlandse pensioenstelsel. Vergrijzing, ontgroening, beurzen, risico's en internationale boekhoudregels waren de ingrediënten.

Uitbreiding toezicht

Het toezicht op het functioneren van het bestuur is sterk uitgebreid. Zo is het verantwoordingsorgaan actief. Dit bestaat uit vertegenwoordigers van werkgever, deelnemers en de pensioengerechtigden. Het bestuur legt in het jaarverslag 2008 verantwoording af over zijn functioneren aan dit orgaan. Het intern toezicht wordt ingevuld via een externe visitatiecommissie. Aan deze commissie wordt in 2009 invulling gegeven. Deze visitatiecommissie beoordeelt minimaal eens in de drie jaar het functioneren van het fonds(bestuur). Verder heeft het bestuur nog een gedragscode ingevoerd voor de bestuursleden.

Focus 2009

In 2009 richt het bestuur zich vooral op de communicatie richting belanghebbenden. Het bestuur wil ervoor zorgen dat er in 2009 aan alle deelnemers een pensioenoverzicht wordt gestuurd met daarin tevens de informatie over de excedentregeling

M.A. Roberts, voorzitter

B. Kerncijfers

Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioentrekkenden

	31-12-2008		31-12-2007		31-12-2006		31-12-2005	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Deelnemers	829	61	794	62	761	63	743	63
Gewezen deelnemers	182	13	161	13	132	11	118	10
Pensioentrekkenden	357	26	325	25	310	26	311	27
Totaal	1.368	100	1.280	100	1.203	100	1.172	100

Premiebijdragen, pensioenuitkeringen

(Bedragen x € 1.000)	2008	2007	2006	2005
Premiebaten	20.458	17.448	15.182	23.387
Pensioenuitkeringen	- 5.156	- 4.501	- 3.786	-3.032

Technische voorzieningen, reserves, belegd vermogen en dekkingsgraad

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2008	31-12-2007	31-12-2006	31-12-2005
Technische voorziening	245.423	187.220	175.433	166.585
Overige technische voorziening	4.001	2.136	4.949	4.567
	249.424	189.356	180.382	171.152
Reserves	10.226	33.330	30.256	19.130
Belegd vermogen:				
Beleggingen risico pf	222.848	223.359	208.157	198.828
Herverzekeringsdeel TV	969	-	-	-
Liquide middelen	3.079	4.008	1.265	876
Saldo overige activa en passiva	32.754	- 4.681	1.223	- 9.422
Totaal belegd vermogen	259.650	222.686	210.645	190.282
Dekkingsgraad	104,1%	118,9%	116,8%	111,2%

Verdeling beleggingsportefeuille

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2008		31-12-2007		31-12-2006		31-12-2005	
		%		%		%		%
Onroerende zaken	3.758	2	6.173	3	-	-	-	-
Aandelen	39.514	18	49.195	22	72.850	35	62.860	32
Vastrentende waarden	168.315	75	156.514	70	134.513	65	124.550	62
Derivaten	10.927	5	8.620	4	752	-	-	-
Overige beleggingen	334	-	2.857	1	42	-	11.418	6
Totaal	222.848	100	223.359	100	208.157	100	198.828	99

Beleggingsopbrengsten en kosten vermogensbeheer

(Bedragen x € 1.000)	2008	2007	2006	2005
Directe opbrengsten	3.058	10.260	1.036	2.158
Indirecte opbrengsten	- 5.577	- 11.130	8.848	11.423
Kosten vermogensbeheer	- 834	- 414	- 227	- 339
Totaal	- 3.353	- 1.284	9.657	13.242

Pensioengegevens

(Bedragen x € 1)	2008	2007	2006	2005
Franchise				
* Regeling 1991	15.218	14.799	14.418	14.154
* Regeling 2003	-	-	11.638	11.494
* Regeling 2006	12.209	11.872	11.566	11.354
Maximum eindloon				
* Regeling 2003	-	-	64.009	63.217
* Regeling 2006	67.150	65.296	63.613	62.447
Toeslagen in %				
* Gewezen deelnemers	1,40%	1,80%	1,20%	0,60%
* Pensioengerechtigden	1,40%	1,80%	1,20%	0,60%

C. Karakteristieken van het pensioenfonds

Profiel

Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij, statutair gevestigd te Rotterdam is opgericht op 28 mei 2003. De laatste statutenwijziging was op 17 maart 2008. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24349165.

Het fonds is een ondernemingspensioenfonds. Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de aangesloten ondernemingen. Hiertoe wordt voor deelnemers, gepensioneerden en gewezen deelnemers/ slapers circa 223 miljoen Euro vermogen belegd. Het pensioenfonds heeft geen nevenactiviteiten.

Organisatie van het pensioenfonds

Verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

In het vervolg van dit hoofdstuk beschrijven wij de huidige organisatie van ons fonds.

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beheer van ons fonds en het uitvoeren van de door de werkgever toegezegde pensioenregeling, waaronder het doen van pensioenuitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden van deelnemers. Onderdeel van deze verantwoordelijkheid is het uitvoeren van interne controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van ons fonds.

Het bestuur heeft bevoegdheden krachtens de statuten en reglementen alsmede de hiermee verbonden uitvoeringsbesluiten en uitvoeringsovereenkomst, tot het verrichten van betalingen en het aangaan van contractuele verplichtingen met derden.

In 2008 is de samenstelling van het bestuur gewisseld. Op 25 januari is de heer M.A. Roberts benoemd als voorzitter. Hij is voorgedragen door de werkgever. De heer H.A. Langeweg heeft per dezelfde datum het bestuur verlaten. In 2007 heeft een verkiezing plaats gevonden onder de pensioengerechtigden om een vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden in het bestuur te kiezen. De heer P.N. Houtman is door hen voorgedragen. Op 14 maart 2008 is hij benoemd als bestuurslid.

Commissies

Er zijn twee commissies, te weten de Communicatiecommissie en de Beleggingscommissie.

De Communicatiecommissie

De communicatiecommissie is begin 2008 opgericht en is een adviescommissie die bestaat uit de voorzitter van het bestuur, een bestuurslid namens de werknemerszijde, een medewerker van de afdeling HR&O van BP en een adviseur vanuit PVF Achmea.

Het bestuur heeft in oktober 2007 een communicatieplan vastgesteld, waarin het communicatiebeleid van het fonds is opgenomen. De communicatiecommissie geeft ieder jaar een concrete invulling aan het communicatiebeleid.

Beleggingscommissie

De Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij kent een beleggingscommissie bestaande uit drie personen, te weten twee bestuursleden en een vertegenwoordiger van BP Pensions.

De beleggingscommissie doet voorstellen aan het bestuur inzake de beleggingen van de basispensioenregeling, voert overleg met de custodian en vermogensbeheerders en houdt zich bezig met het dagelijks beleid inzake beleggingen. Hierbij wordt de beleggingscommissie ondersteund door één of meerdere beleggingsadviseurs. De beleggingscommissie heeft tenminste viermaal per jaar een bijeenkomst met de vermogensbeheerders. In deze bijeenkomsten, leggen de vermogensbeheerders verantwoording af aan het bestuur door middel van kwartaal- en jaarrapportages. Daarnaast wordt jaarlijks het beleggingsplan op zowel tactisch als strategisch niveau door de beleggingscommissie aan het bestuur ter goedkeuring voorgelegd.

Verantwoordingsorgaan

Het Bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over beleid, uitvoering beleid en naleving van Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur. Er is een bezetting door een vertegenwoordiger van de werkgever, een vertegenwoordiger van de werknemers en een vertegenwoordiger van de gepensioneerden. De leden van het orgaan hebben elk één stem. Het Verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het gevoerde beleid, de beleidskeuzes voor de toekomst en de mate van naleving van de principes door het Bestuur aan de hand van (1) jaarverslag, (2) jaarrekening en (3) verslag van intern toezicht. De overlegfrequentie met het Bestuur is minimaal eenmaal per jaar. Het verantwoordingsorgaan geeft externe verantwoording in het jaarverslag. Het verantwoordingsorgaan van het fonds is op in oktober 2007 ingesteld. Bij oprichting is een reglement vastgesteld op basis van de uitgangspunten van Pensioen Fund Governance. Hierin zijn de frequentie van het overleg met het bestuur, de te behandelen onderwerpen met betrekking tot het beleid en de verantwoording van het orgaan vastgesteld.

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van haar taakuitoefening kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening. In dit eerste jaar van functioneren is geen overleg geweest met accountant. Wel heeft het orgaan een toelichting van de bestuursadviseur gekregen.

In 2008 is het verantwoordingsorgaan voor een kennismaking met elkaar en een delegatie van het bestuur bijeengekomen. In deze bijeenkomst is uitgebreid gesproken over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van het jaarrapport 2007, en overige stukken van het pensioenfonds.

In de tweede helft van 2008 en begin 2009 is de nodige kennis en ervaring omtrent het verantwoordingsorgaan opgedaan door de leden van het verantwoordingsorgaan. Alle leden hebben een opleiding gevolgd bij SPO.

Ook heeft een bijeenkomst met het bestuur plaats gevonden van het fonds conform het reglement voor het verantwoordingsorgaan. Dit jaar is er geen overleg geweest met het bestuur van het fonds met betrekking tot oordeelsvorming over haar functioneren zoals ook in dit eerste jaar van functioneren er geen overleg met de accountant en of andere actuaris heeft plaatsgevonden.

Bevindingen over het jaar 2008 zullen – onder andere – naar aanleiding van dit jaarrapport gevormd worden. De bevindingen worden gepubliceerd op de website van het fonds en in het jaarrapport 2009.

Visitatiecommissie

De visitatiecommissie beziet kritisch het functioneren van het Bestuur door het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en –processen, de checks en balances binnen het fonds, de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Het Intern Toezicht rapporteert schriftelijk aan het Bestuur en bespreekt de rapportage en de eventuele daarop voorgenomen bestuursbesluiten met het Verantwoordingsorgaan. De bevindingen worden in het jaarverslag vermeld.

Het Intern Toezicht wordt ingevuld door middel van een externe visitatiecommissie. De visitatiecommissie zal in 2009 voor het eerst worden aangesteld.

Externe deskundigen

Naast deze interne organen kent ons fonds ook externe deskundigen. De adviserend actuaris is aanwezig bij elke bestuursvergadering om het bestuur te adviseren. Het bestuur wordt in de vergaderingen tevens bijgestaan door een bestuursadviseur van PVF Achmea. De certificerend actuaris rapporteert jaarlijks over de financiële positie van ons fonds en geeft een actuariële verklaring af. De externe accountant controleert de jaarrekening en de verslagstaten ten behoeve van de toezichthouder. Hij rapporteert aan het bestuur in de vorm van een accountantsverklaring bij de jaarrekening en een accountantsverslag. Hierin wordt melding gemaakt van zijn eventuele opmerkingen en aanbevelingen omtrent de administratieve organisatie en interne controle van ons fonds.

Samenstelling van het bestuur

Aan het eind van het verslagjaar was de samenstelling van het bestuur als volgt:

namens de werkgever

Mevrouw L.L. Velthuis

De heer P. Koole (penningmeester)

De heer M.A. Roberts (voorzitter)

namens de werknemers

Mevrouw S. de Vries – Maas (secretaris)

FNV Bondgenoten

De heer L. Kamphorst

CNV bedrijvenbond

De heer F.L.J. Bosch

Ondernemingsraad BP Raffinaderij

De heer P.N. Houtman (namens de gepensioneerden)

Gepensioneerdenvereniging Seconer

De bestuursleden namens de werkgever worden benoemd en ontslagen door de werkgever en hebben zitting voor onbepaalde tijd. De bestuursleden namens de deelnemers en gepensioneerden worden gekozen door de deelnemers uit de groep van deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden. Het bestuurslid namens de vakorganisaties is afkomstig uit de groep van betrokkenen bij de vakorganisaties. De leden namens de werknemers worden benoemd voor een periode van 4 jaren en zijn eenmaal herkiesbaar. De bestuursleden genieten geen bezoldiging.

Samenstelling van het verantwoordingsorgaan

Namens de werkgever: De heer J. Hordijk

Namens de werknemers: De heer K. Seip

Namens de gepensioneerden: De heer W. Blok

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij bestond in 2008 uit:

De heer P. Koole

Mevrouw S. de Vries-Maas

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij bestond ultimo 2008 uit:

Mevrouw S. Van 't Veld

De heer L. Kamphorst

De heer M.A. Roberts

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij bestond ultimo 2008 uit:

De heer P. Koole

De heer F.L.J. Bosch

Adviseurs Beleggingscommissie

BP Treasury:

De heer M.W.H. Cheung

De heer J. Helbig

Vermogensadviseur

Portfolio Evaluation Limited

Actuaris

Hewitt Associates B.V. te Rotterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants te Rotterdam

Vermogensbeheerders

State Street Global Advisors United Kingdom Ltd. (SSGA)

Barclays Global Investors (BGI)

Black Rock

Custodian

The Northern Trust Company (NTC)

Administrateur

PVF Achmea te Amsterdam

Vanaf 01 januari 2009: PVF Achmea te Tilburg

Administratie en vermogensbeheer Excedentregeling

Tot 31 december 2008: Aegon N.V.

Vanaf 01 januari 2009: ING Bank N.V.

D. Verslag van het verantwoordingsorgaan

Bevindingen over het jaar 2008 zullen – onder andere – naar aanleiding van dit jaarrapport gevormd worden. De bevindingen worden gepubliceerd op de website van het fonds en in het jaarrapport 2009.

E. Bestuursverslag

Hoofdpijnen

Het bestuur van het fonds heeft het afgelopen jaar 7 maal vergaderd. De belangrijkste onderwerpen waren onder andere de hernieuwde implementatie van de pensioenregeling in het administratiesysteem, indexatie, het onderbrengen van de excedentregeling bij een nieuwe uitvoerder en het deskundigheids- en opleidingsplan.

Hernieuwde implementatie van de pensioenregeling

In 2006 is de administratie van eindloonregelingen overgenomen van Aegon door PVF Achmea. Het bestuur heeft helaas moeten vaststellen dat er in de loop van de tijd veel fouten in de administratie gesloten zijn. Hierover werden klachten ontvangen en het vertrouwen in de administratie nam af. In 2008 heeft de uitvoerder aangegeven dat er binnen haar organisatie een pensioenadministratiesysteem beschikbaar is dat beter geschikt is voor het administreren van de pensioenregeling van ons fonds. Het bestuur heeft daarom besloten om over te stappen. Gezien het grote aantal fouten in de bestaande administratie, is besloten om de administratie vanaf 2006 opnieuw te doen. Het gevolg is dat alle fouten zijn hersteld en dat de belanghebbenden inmiddels hun pensioenoverzichten van 2006 tot 2008 hebben ontvangen.

Indexatie

Om de administratie van de pensioenregeling te vergemakkelijken, heeft het bestuur besloten voortaan indexatie toe te kennen per 1 januari van enig jaar. Tot 2008 werd dit altijd per 1 juli van het jaar gedaan. De leidraad bij indexatie is de verhoging van de prijsindex van "alle huishoudens niet afgeleid". Op 1 juli 2008 is nog een indexatie toegekend van 1,4%. Per 1 januari 2009 heeft het bestuur bij wijze van overgang een indexatie toegezegd die gebaseerd is op de prijsstijgingen van een half jaar. Dit resulteerde in een indexatie van 0,19%. In 2009 zal verder geen indexatie plaats vinden. Vanaf nu zal het bestuur éénmaal per jaar – namelijk 1 januari – bezien of het mogelijk is om indexatie toe te zeggen.

Onderbrengen excedentregeling

De excedent regeling werd uitgevoerd door Aegon. Het contract tussen het fonds en Aegon liep af aan het einde van 2008. Het bestuur heeft van deze gelegenheid gebruikt gemaakt om een selectie van mogelijke uitvoerders te maken. Hierbij is onder andere gekeken naar de kosten voor de deelnemers en de beleggingsmogelijkheden. Daarom heeft het bestuur in 2008 besloten deze regeling onder te brengen bij ING. In de laatste maanden van 2008 zijn alle voorbereidingen getroffen. In januari 2009 zijn de middelen overgedragen en belegd zoals de deelnemers hebben aangegeven.

Deskundigheidsbevordering

Mede in verband met het grote aantal wijzigingen in de bestuurssamenstelling in de afgelopen twee jaar is een trainingsprogramma voor alle leden van het bestuur opgesteld. De eisen voor bestuursleden zijn van toepassing op nieuwe benoemingen of herbenoemingen vanaf 1 januari 2008. Voorts moeten pensioenfondsen in de jaarverantwoording over 2008 verslag doen van de activiteiten die zij hebben ontplooid om er voor te zorgen dat het bestuur als collectief aan de eisen voldoet.

In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de deskundigheidbevordering van het bestuur. Het bestuur is hierbij uitgegaan van de eisen die zijn vastgelegd in het plan van aanpak Deskundigheidsbevordering van VB, OPF en UvB d.d. 16 april 2007. Alle bestuursleden hebben een toets gedaan bij de Stichting Pensioenopleidingen. Op basis van deze toets is vastgesteld of er nog behoefte is aan aanvullende opleidingen. Naar aanleiding van de resultaten van de toets heeft het bestuur in 2008 een aanvullende opleiding op het gebied van communicatie en AO/IC gevolgd.

Integere bedrijfsvoering

Wettelijk is geregeld dat een pensioenfonds maatregelen dient te treffen die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Met de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 zijn de STAR principes voor pension fund governance (PFG) verankerd in het wettelijk kader. Deze 32 principes betreffen de onderdelen zorgvuldig bestuur; transparantie, openheid en communicatie; deskundigheid; verantwoording en intern toezicht.

Het beleid in 2008 van het fonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. Dit houdt onder meer in dat er aandacht is besteed aan:

- Adequate administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) en risicobeheersing
- Analyse en beheersing van integriteitsrisico's
- Voorkomen van belangenverstrengeling
- Duurzame beheersing van (financiële) risico's
- Evaluatie van het bestuur en van de bestuursleden individueel

Daarnaast zal het fonds ervoor zorgen dat er eenmaal per 3 jaar een continuïteitsanalyse gedaan zal worden. In januari 2009 is een dergelijke studie gemaakt.

Uit de continuïteitsanalyse zijn de volgende resultaten naar voren gekomen:

- De dekkinggraad neemt in 15 jaar toe van ongeveer 93% naar ongeveer 120%. Uitgaande van het huidige beleid en de dotatie van de werkgever in 2009, is het pensioenfonds binnen 1 jaar uit het dekkingstekort en binnen 7 jaar uit het reservetekort.
- De verwachte gemiddelde indexatie (voorwaardelijk) over de gehele prognoseperiode is circa 90% van de prijsinflatie. Het verwachte pensioenresultaat voor de inactieve deelnemers bedraagt circa 98%. Volgens het toeslagenlabel resulteert dit in vier muntjes.
- Uit de consistentietoets die is uitgevoerd om te toetsen of een consistent geheel bestaat tussen de gewekte verwachting, de financiering en de realisering van de voorwaardelijke indexering blijkt dat het pensioenfonds voldoet aan de vereisten van consistentie.

Intern toezicht en verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het fonds besteedt conform de Pensioenwet en de daarin opgenomen eisen voor goed pensioenfondsbestuur veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing. Reglementair is bepaald hoe het bestuur omgaat met de rol als bestuur en invulling geeft aan begrippen als goed bestuur, verantwoording en intern toezicht.

Vanaf 2008 is het verantwoordingsorgaan (VO) actief. Het VO bestaat uit een vertegenwoordiging van werkgever, werknemers en gepensioneerden. De verantwoording die het bestuur aflegt is onderdeel van de jaarverslagcyclus en in dat kader ook het formele overleg te voeren tussen bestuur en VO.

In het jaarverslag 2009 zal separaat verslag gedaan worden van de bevinden van het VO ten aanzien van gevoerde beleid.

Voor het Intern Toezicht is gekozen voor een visitatie commissie, die eens in de drie jaar de beleids- en bestuursprocedures en -processen, de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn voor (de dekkinggraad van) het pensioenfonds beoordeeld.

Medezeggenschap van gepensioneerden is geregeld door een bestuurslid namen de gepensioneerden in het bestuur zitting te laten nemen. Dit bestuurslid wordt gekozen uit de kring van gepensioneerden

Gedragscode

In 2008 heeft het bestuur een gedragscode vastgesteld welke is aangepast aan de nieuwe wetgeving zoals de Wet Financieel Toezicht (Wft) die per 1 januari 2007 is ingegaan. Deze gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode 2008 die ontwikkeld is door de pensioenkoepels.

Met de gedragscode, die door ieder bestuurslid is ondertekend, heeft het bestuur een goed instrument in handen voor het omgaan met en het handhaven van de van toepassing zijnde integriteitnormen.

De ondertekening van de gedragscode en de bijbehorende verklaringen heeft ook dit jaar plaats gevonden.

Uitbesteding

Het bestuur heeft diverse malen overleg gevoerd met de uitvoeringsorganisatie over de dienstverlening en de overeenkomst. In 2009 zal een nieuwe service-level-agreement afgesproken worden tussen de uitvoerder en het fonds. Daarnaast heeft het bestuur op grond van haar analyse van de SAS70-rapportage aanvullende vragen gesteld aan de uitvoeringsorganisatie over bepaalde aspecten van de kwaliteit van de beheersmaatregelen. De uitvoerder beschikt over een SAS70-verklaring van het type I en van het type II.

Communicatie

In het boekjaar is veel aandacht besteed aan communicatie. Op basis van de beleidsregel toeslagenmatrix en in overeenstemming met de eisen van de Pensioenwet is voor de door het fonds uitgevoerde pensioenregeling het beleid, de ambitie en de financiering van de indexatie vastgesteld. Het pensioenreglement is hiermee in overeenstemming gebracht en de indexatie verwachting is inmiddels naar de pensioengerechtigden en slapers uitgesproken. In overeenstemming met de door de koepels geïntroduceerde doelstelling om eenvormige, eenduidige en duidelijke pensioenoverzichten te verstrekken (uniform pensioenoverzicht, UPO) is aan alle deelnemers een pensioenoverzicht met verschillende peildata op basis van de huidige regeling uitgereikt.

Waardeoverdrachten

In verband met de lage dekkingsgraad, heeft het bestuur begin 2009 besloten om de medewerking aan waardeoverdrachten tijdelijk stop te zetten. Het fonds kende op dat moment echter al een achterstand in de administratieve verwerking van deze overdrachten. Vanaf 1 juli 2009 zullen de waardeoverdrachten weer opgepakt worden. De betrokken deelnemers zullen hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht worden.

Extra storting van de werkgever in verband met de minimum dekkingsgraad

In de uitvoeringsovereenkomst die het fonds en BP Raffinaderij hebben gesloten, is afgesproken dat BP Raffinaderij een extra storting zal doen als de financiële positie van het fonds dat nodig maakt. Indien per 31 december van enig boekjaar de dekkingsgraad lager is dan de minimum dekkingsgraad, zal de werkgever in het daarop volgende boekjaar een zodanige extra bijdrage doen, rekening houdend met de verwachte ontwikkeling van de voorzieningen en de bezittingen van het fonds dat de dekkingsgraad aan het einde van het boekjaar minstens 100% van de minimum dekkingsgraad bedraagt. De minimum dekkingsgraad bedraagt 104,1%. De dekkingsgraad van het fonds is in 2008 onder dit minimum gezakt. Op basis van de financiële positie van het fonds per 31 december 2008 is berekend welk bedrag nodig is om de dekkingsgraad eind 2009 weer op het juiste niveau te krijgen. Dit resulteert in een extra storting van € 26,3 miljoen door de werkgever in 2009. Het fonds heeft de vordering op de werkgever reeds opgenomen in de balans.

Beleggingen

In 2007 heeft het bestuur besloten om over een 4-jaarsperiode de duratie van de beleggingen aanzienlijk te verlengen. Begin 2008 is hier wederom een flinke stap ingezet en in 2009 zal de volgende stap gezet worden.

In 2008 heeft het bestuur besloten de portefeuille over een periode van 6 maanden te rebalancen naar een positie van 65% vastrentende waarde en 35% zakelijke waarden. Omdat de aandelenmarkt nog verder zou kunnen inzakken, werden er vijf schijven van 20% verschoven. Op deze manier worden de aankoopkoersen gemiddeld.

In december is besloten om nieuwe middelen niet te beleggen in actieve pools, maar in equivalenten van passieve fondsen.

Toezichthouder

Een vertegenwoordiging van DNB is op 15 en 16 april 2008 op bezoek geweest en heeft gesproken met enkele bestuursleden. DNB heeft het bestuur gewezen op een aantal kleine zaken die aangepast kunnen worden. Het bestuur heeft naar aanleiding van deze opmerkingen acties ondernomen welke zijn goedgekeurd door DNB.

Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving.

Nevenfuncties

Geen van de bestuursleden heeft een nevenfunctie die hier genoemd dient te worden.

Pensioenparagraaf

Het pensioenfonds kent zowel een uitkeringsovereenkomst als een premieovereenkomst. Per 1 januari 2006 is een nieuwe pensioenregeling ("2006-regeling") van kracht waarin deelnemen:

- Deelnemers (per 31 december 2005) aan de "1991-regeling" met geboortjaar 1950 of later;
- Deelnemers (per 31 december 2005) aan de "2003-regeling";
- Nieuwe medewerkers die op of na 1 januari 2006 in dienst treden en minimaal 21 jaar of ouder zijn (in 2008 was dit nog 22 jaar).

Pensioenregeling 1991

Voor die medewerkers die op 1 januari 2003 in dienst waren van BP Raffinaderij Rotterdam B.V. en die de leeftijd van 42 jaar hadden bereikt, gold de pensioenregeling 1991 zoals is vastgelegd in het Pensioenreglement 1991 van het pensioenfonds. Deze regeling is een eindloonregeling en wordt per 1 januari 2006 uitsluitend voortgezet voor de genoemde deelnemers met geboortjaar 1949 of eerder.

Pensioenregeling 2003

Op 1 januari 2003 was er bij het pensioenfonds een pensioenregeling ingevoerd voor medewerkers die op 1 januari 2003 nog niet de leeftijd van 42 jaar hebben bereikt en voor alle andere medewerkers die op of na 1 januari 2003 bij BP Raffinaderij Rotterdam B.V. en alle rechtsvoorgangers in dienst traden. Deze pensioenregeling is ingegaan per 31 december 2005.

Het pensioenfonds voert de hier genoemde regelingen uit en de hieruit voortvloeiende rechten en plichten zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst en de relevante pensioenreglementen.

Hierna wordt in kernbegrippen en op hoofdlijnen een overzicht gegeven. Daarnaast verzorgt het pensioenfonds de uitkeringen van de pensioenen uit eerdere pensioenregelingen van BP Raffinaderij Rotterdam B.V. voor zover deze verplichtingen zijn overgedragen naar het pensioenfonds, zoals uit de oude pensioenregeling.

Pensioenregeling 2006

De "2006-regeling" bestaat uit een basisregeling en een excedentregeling.

Deelname is verplicht voor alle deelnemers, die per 31 december 2005 deelnamen aan de "2003-regeling" en de deelnemers met geboortjaar 1950 of later die op 31 december 2005 deelnamen aan de "1991-regeling". Tevens is deze pensioenregeling verplicht voor diegenen die op of na 1 januari 2006 in dienst zijn getreden van BP Raffinaderij Rotterdam B.V. en minimaal 21 jaar of ouder zijn.

De basisregeling is een eindloonregeling voor het salaris tot maximaal 5.5 maal de franchise en voorziet in ouderdoms-, partner- en wezenpensioen.

De excedentregeling is een beschikbare premieregeling voor het salaris boven 5.5 maal de franchise, inclusief het ploegendienstsalaris. Voor het gespaarde kapitaal kan de deelnemer (of zijn nabestaanden) ouderdoms-, partner- en wezenpensioen aankopen bij een verzekeraar naar keuze van de deelnemer (c.q. de nabestaanden).

Bij beëindiging van de deelneming (anders dan door pensionering of overlijden) wordt het tot dat moment ontstane kapitaal voortvloeiend uit de tot de beëindiging beschikbare premies belegd tot de pensioendatum.

Op de pensioenleeftijd van een deelnemer zal het kapitaal op de pensioenrekening worden overgedragen aan een verzekeraar of aan een ander pensioenfonds naar zijn keuze, ter inkoop van pensioenuitkeringen aldaar.

In geval van overlijden van een deelnemer voor de pensioenleeftijd zal het kapitaal op de pensioenrekening worden overgedragen aan een verzekeraar of aan een ander pensioenfonds naar keuze van de nagelaten partner en/of kinderen, ter inkoop van pensioenuitkeringen aldaar.

De ingelegde premies in de excedentpensioenregeling worden in de door de deelnemer geselecteerde beleggingsfondsen van de uitvoerder (tot 31 december 2008 was dit Aegon, vanaf 1 januari 2009 is dit ING) van de beschikbare premieregelingen belegd.

Toeslagen op de pensioenen

Toeslagverlening is bedoeld om de waarde van het pensioen op peil te houden. Op de pensioenaanspraken van deelnemers wordt geen toeslag verleend. De reden hiervoor is dat het pensioenfonds een zogenaamde eindloonregeling uitvoert. Voor ingegane pensioenen, de pensioenaanspraken van ex-deelnemers en de aanspraken op bijzonder partnerpensioen wordt gestreefd naar een toeslag die gelijk is aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex "alle huishoudens niet afgeleid" zoals vastgesteld door het CBS. De toeslag zal in enig jaar echter maximaal 4% bedragen. Ook voor de pensioenaanspraken van arbeidsongeschikten met premievrijstelling die niet meer in dienst zijn van de werkgever streeft het bestuur naar een toeslag die gelijk is aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex alle huishoudens niet afgeleid, gemaximeerd op 4%. De toeslagverlening is voorwaardelijk en is afhankelijk van het beleggingsrendement van het fonds. Er bestaat dus een risico dat er in een jaar geen toeslagverlening plaatsvindt. Het bestuur van het pensioenfonds beslist elk jaar of er toeslagen worden verleend. Er is voor toekomstige toeslagen geen geld gereserveerd en er wordt ook bij de bepaling van de hoogte van de pensioenpremies geen rekening gehouden met toeslagverlening. Onder bepaalde voorwaarden betaalt de werkgever de kosten van de toeslagverlening.

Vermogensbeheer

2008 was een moeilijk jaar op de aandelenmarkten. Europa verloor 43,5%, terwijl Japan het best presteerde met een negatief rendement van 25,4%. Andere beleggingscategorieën als onroerend goed, commodities en bedrijfsobligaties vertoonden ook aanzienlijke verliezen. De enige beleggingscategorie waarin een aanzienlijk positief rendement werd behaald was die van de staatsobligaties, voornamelijk als gevolg van de verlaging van de rentetarieven. Zo gaf de JPM European Government Bond Index een positief rendement van 6,1%, terwijl langlopende obligaties een rendement gaven van meer dan 15%. In 2008 vertoonden de markt en de koersen eveneens een grote volatiliteit.

Gedurende het jaar bleef het beleggingsbeleid van het fonds ongewijzigd. Het hanteert nog steeds een strategie waarbij 65% van de beleggingen wordt geïnvesteerd in twee obligatieportefeuilles met doelen die gelieerd zijn aan het balansprofiel van het fonds, en een groeiportefeuille bestaande uit een pool van gespreide beleggingen die zo is gestructureerd dat deze op de lange termijn winst boven inflatie oplevert. Gedurende de eerste helft van het jaar breidde het fonds de looptijd (duration) van de obligatieportefeuilles verder uit zodat deze meer in overeenstemming is met de looptijd van de verplichtingen.

Door de beweeglijke markt veranderde de verdeling van de beleggingen over de diverse markten, vooral naar vastrentende waarden vanwege de sterke performance van obligatiemarkten en de slechte performance van aandelen, onroerend goed en grondstoffen.

Tegen deze achtergrond had het fonds een positief tijdsevenredig bepaald rendement (door dit type rendementsberekening kun je de performance vergelijken met benchmarks) van 0.9% in 2008 en was het rendement ten opzichte van de benchmark 2,9% hoger. De belangrijkste oorzaak hiervoor was dat het fonds profiteerde van een overweging van vastrentende waarden en het belang in langlopende obligaties. De groeiportefeuille deed het slechter ten opzichte van de benchmark doordat de actieve aandelenfondsen van State Street onder de index presteerden.

Het eerste kwartaal van 2009 ging door waar 2008 eindigde en werd afgesloten met aanzienlijk verlies op de aandelenmarkten. Tegen deze achtergrond heeft het fonds een licht negatief rendement, maar gedurende de eerste drie maanden van het jaar was de performance ten opzichte van de benchmark aanzienlijk beter. Door de blijvende onzekerheid en de voortdurende volatiliteit van de markten wordt 2009 naar verwachting opnieuw een moeilijk jaar. De zorg over de prestatie maakte dat het fonds besloot zijn aandelenbeleggingen in het eerste kwartaal te verplaatsen van de actief beheerde fondsen van State Street naar hun indexfondsen. Daarnaast is het fonds gestart met een geleidelijke herweging door het aandeel van de beleggingen in de groeiportefeuille te vergroten. Dit proces zal over meerdere kwartalen gespreid worden.

Actuariële paragraaf

ACTUARIËLE ANALYSE

De actuariële analyse van het saldo baten en lasten kan als volgt worden weergegeven.

Resultatenbron

<u>(x 1.000 euro)</u>	2008	2007
Wijziging rentetermijnstructuur	- 45.833	2.369
Beleggingsopbrengsten	- 12.264	- 9.100
Premie	5.942	4.666
Kosten	76	- 460
Uitkeringen	- 48	- 202
Indexatie	-	- 1.027
Sterfte	- 618	1.737
Arbeidsongeschiktheid	484	495
Andere oorzaken	29.157	- 2.005
Resultaat boekjaar	- 23.104	- 3.527

Wijziging rentetermijnstructuur

In 2008 is de gemiddelde rente met 1,4% gedaald. De lagere rente leverde een negatief resultaat op van 45.833 door toevoeging van dit bedrag aan de TV.

Beleggingsopbrengsten

Het behaalde directe en indirecte rendement in 2008 was lager dan de benodigde intrest voor de verplichtingen. Daardoor ontstond er een negatief resultaat op beleggingsopbrengsten van 12.264.

Premie

De ontvangen premie was hoger dan de kostendekkende premie. Hierdoor ontstond er een positief resultaat van 5.942. In dit resultaat is inbegrepen 3.863 aan kwijtgescholden premies van voorgaande jaren.

Kosten

In de kostendekkende premie worden de werkelijke uitvoeringskosten opgenomen. Bovendien valt jaarlijks 1,5% van de uitgekeerde pensioenbedragen vrij ter compensatie van de hiermee corresponderende excassokosten

Uitkeringen

Het resultaat op uitkeringen is negatief en bedraagt -48.

Dit resultaat is te verklaren doordat er enerzijds aangenomen wordt dat nieuwe uitkeringen gemiddeld per 1 juli ingaan en anderzijds dat ze gemiddeld 1 juli beëindigd worden. Daarnaast wordt ook nog een negatief resultaat veroorzaakt door de veronderstelling dat alleen voor het boekjaar een uitkering verschuldigd is en vrijvalt. Voor mutaties in voorafgaande boekjaren wordt ook een daadwerkelijke uitkering verricht over de periode voorafgaande aan het actuele boekjaar.

Indexatie

In 2008 is op grond van het besluit van het bestuur 1,40 % verhoging aan gewezen deelnemers en pensioentrekkeners toegekend. De kosten van deze verhoging zijn bij de werkgever in rekening gebracht.

Sterfte

Het resultaat is negatief en wordt voornamelijk veroorzaakt door verlies op het zogenaamd 'kort leven risico'.

Arbeidsongeschiktheid

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid betreft de opslag voor premievrijstelling van 6%.

Andere oorzaken

De belangrijkste resultaten die hieronder vallen zijn:

- de aanvullende storting in verband met wegwerken dekkingstekort van 26.289
- gedeeltelijke vrijval van de invaliditeitsvoorziening van 2.328
- conversieverschil (vrijval) van 1.647
- mutatie voorziening voorwaardelijke overgangsregeling (last) – 1.865

F. Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2008

na bestemming saldo van baten en lasten
(in duizenden euro's)

Activa	2008	2007
1. Beleggingen voor risico pensioenfonds	222.848	223.359
2. Beleggingen voor risico deelnemers	1.746	1.286
3. Herverzekeringsdeel technische voorziening	969	-
4. Vorderingen en overlopende activa	34.955	4.774
5. Liquide middelen	3.079	4.008
	263.597	233.427
Passiva	2008	2007
6. Reserves	10.226	33.330
7. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	245.423	187.220
8. Overige technische voorzieningen	4.001	2.136
9. Voorziening voor risico deelnemers	1.746	1.286
10. Kortlopende schulden en overige passiva	2.201	9.455
	263.597	233.427

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2008

(in duizenden euro's)

	2008	2007
11. Premiebijdragen van werkgever en werknemers	19.848	16.616
12. Premiebijdragen risico deelnemers	610	832
13. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	- 3.353	- 1.284
14. Beleggingsresultaten risico deelnemers	- 143	- 2
15. Saldo waardeoverdrachten risico pensioenfonds	192	1.364
16. Pensioenuitkeringen	- 5.156	- 4.501
17. Mutatie technische voorzieningen		
-Pensioenopbouw	- 10.779	- 10.473
-Indexering en overige toeslagen	- 873	- 1.027
-Interesttoevoeging	- 8.911	- 7.671
-Saldo overdrachten van rechten	-	- 1.446
-Onttrekking voor pensioenuitkeringen	5.101	4.299
-Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	76	64
-Overige wijzigingen in de VPV	3.016	- 16.296
-Wijziging markttrente	- 45.833	17.668
	- 58.203	- 14.882
18. Mutatie overige technische voorzieningen	- 1.865	- 693
19. Mutatie voorzieningen risico deelnemers	- 460	- 825
20. Herverzekeringen	150	- 529
21. Winstdeling herverzekering	-	1.313
22. Mutatie herverzekeringsdeel TV	969	-
23. Uitvoeringskosten	- 1.338	- 936
24. Overige baten en lasten	25.645	-
Saldo van baten en lasten	- 23.104	- 3.527
<u>Bestemming saldo:</u>		
mutatie algemene reserve	- 23.104	- 3.527

KASSTROOMOVERZICHT volgens de INDIRECTE METHODE

(in duizenden euro's)

	2008	2007
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Aankopen en verstrekkingen beleggingen	- 154.560	- 247.329
Verkopen en aflossingen beleggingen	139.336	220.170
Directe beleggingsopbrengsten	3.058	10.260
Kosten vermogensbeheer	- 834	- 414
Overige mutaties beleggingen	9.555	-
	<u>- 3.445</u>	<u>- 17.313</u>
Kasstroom inzake uitvoering pensioenreglement		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgever en werknemers	20.458	17.448
Saldo overdracht van rechten	192	1.364
Pensioenuitkeringen	- 5.156	- 4.501
Herverzekeringen	150	- 529
Uitvoeringskosten	- 1.338	- 936
Overige baten en lasten	25.645	-
Winstdeling herverzekering	-	1.313
Mutatie vorderingen	- 30.181	- 2.077
Mutatie overige schulden	<u>- 7.254</u>	<u>7.974</u>
	<u>2.516</u>	<u>20.056</u>
Mutatie liquide middelen	- 929	2.743
Saldo liquide middelen 1 januari	<u>4.008</u>	<u>1.265</u>
Saldo liquide middelen 31 december	3.079	4.008

TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING 2008

Inleiding

Stichting Pensioenfonds "BP Raffinaderij", statutair gevestigd te Rotterdam (hierna te noemen "het fonds") is een ondernemingspensioenfonds. Het fonds heeft ten doel, binnen de perken van zijn middelen, pensioenaanspraken te verlenen aan aspirant-deelnemers, deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en hun nabestaanden in geval van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Dit gebeurt in de gevallen en op de wijze als omschreven in het pensioenreglement voor BP Raffinaderij Rotterdam B.V., statutair gevestigd te Rotterdam

De opzet van dit jaarverslag 2008 is gewijzigd ten opzichte van het jaarverslag 2007. In sommige gevallen heeft dit geleid tot een restatement van de vergelijkingscijfers 2007.

Overeenstemmingverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, tenzij anders is vermeld. Voor zover noodzakelijk, wordt op een activa een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen marktwaarde en geamortiseerde kostprijs is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van marktwaarde.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. Met ingang van dit boekjaar zijn de derivatenposities opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

Zakelijke waarden

Onroerende zaken

Onder vastgoedbeleggingen zijn participaties in beursgenoteerde vastgoedmaatschappijen of niet beursgenoteerde vastgoedbeleggingsinstellingen opgenomen. Participaties in beursgenoteerde vastgoedmaatschappijen worden gewaardeerd tegen marktwaarde, gebaseerd op de beurskoers per balansdatum.

Belangen in niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingsinstellingen vinden plaats tegen de netto vermogenswaarde. Of te wel de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Aandelen

Ter beurze genoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de slotkoers op balansdatum.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastrentende waarden

Obligaties

Beursgenoteerde obligaties zijn gewaardeerd tegen de koers op balansdatum inclusief de opgelopen interest ultimo jaar.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds laatste afgegeven intrinsieke waarde.

Deposito's

Deposito's worden gewaardeerd tegen marktwaarde op de balansdatum.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten die zijn afgeleid van meer traditionele producten als aandelen en obligaties. Het betreft rentederivaten, valutaswaps en valutatermijncontracten.

Derivaten zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. Dit is de waarde waarvoor het contract ultimo jaar kan worden afgewikkeld. De waarde wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder derivaten. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder schulden en overlopende passiva.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Beleggingen voor rekening en risico deelnemers

Beleggingen voor rekening en risico deelnemers zijn middelen die aangehouden worden op rekeningen ten behoeve van deelnemers die zelf het beleggingsrisico dragen in het kader van de beschikbare premieregeling. De beleggingen voor rekening en risico deelnemers worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor niet ter beurze genoteerde participaties is dit de berekende intrinsieke waarde.

Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Reserves

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit de overige, niet voor de directe uitkering van pensioenen bestemde middelen van het fonds. Belangrijk doel van het aanhouden van deze extra reserve is dat het fonds daarmee een weerstandsvermogen heeft waarmee het tegenvallende resultaten kan opvangen.

Herwaarderingsreserve

Wet- en regelgeving vereisen dat voor waardemutaties van beleggingen die zijn gewaardeerd tegen marktwaarde doch waarvoor geen frequente marktnoteringen beschikbaar zijn een herwaarderingsreserve wordt opgenomen. Gebleken is dat de hiervoor benodigde informatie niet eenvoudig kan worden verkregen dan wel op slechts arbitraire wijze kan worden bepaald, hetgeen afbreuk doet aan de betrouwbaarheid van de informatie.

Technische Voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de pensioenaanspraken, waarop per balansdatum op grond van het pensioenreglement, rechten zijn verkregen

De berekeningen zijn uitgevoerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Sterfte (ultimo 2008) : AG prognosetafel 2005-2050, met leeftijdsterugstelling voor mannen van 3 jaren en voor vrouwen van 1 jaar. Startkolom 2006-2011.

Rekenrente : De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31-12-2008

- Gehuwdheidsfrequenties : Er wordt uitgegaan van een onbepaald partnersysteem. Hierbij wordt uitgegaan van de gehuwdheidsfrequenties volgens de overlevingstafels Gehele Bevolking Mannen (GBM) en de Gehele Bevolking Vrouwen (GBV) over de waarnemingsperiode (1985-1990). Op de pensioenleeftijd is de gehuwdheidsfrequentie gelijk aan 100%, waarna deze afneemt met de overlevingskans.
- Leeftijdsverschil : Bij de man-vrouw verhouding wordt verondersteld de man drie jaar ouder te zijn dan de vrouw.
- Leeftijdsbepaling : De leeftijdsbepaling geschiedt in maanden nauwkeurig
- Kostenopslagen : Voor de toekomstige kosten met betrekking tot de administratie en uitbetaling van de pensioenen na ingang, zijn de netto pensioenverplichtingen verhoogd met 1,5%.
- Wezenpensioen : 5% van de voorziening uitgesteld nabestaandenpensioen voor actieve deelnemers.
- Arbeidsongeschiktheid : Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt mede rekening gehouden met het premievrijgestelde deel van de toekomstige pensioenopbouw. Er wordt geen rekening gehouden met revalidatiekansen. De opslag voor premievrijstelling over het boekjaar en boekjaar -1 wordt gereserveerd in een IBNR voorziening (Incurred but not reported).

Overige technische voorzieningen

Voorziening voorwaardelijke overgangsregeling

In 2007 is de voorziening voorwaardelijke overgangsregeling ingesteld. Deze voorziening dient om de voorwaardelijke overgangsregeling, zoals vastgelegd in het addendum bij het pensioenreglement 2006, te financieren.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor rekening en risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen risico deelnemers

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Deze worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.
Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Premies risico pensioenfonds

Hieronder zijn opgenomen de over het boekjaar in rekening gebrachte en te brengen premies en koopsommen.

Premies risico deelnemers

Hieronder zijn opgenomen de over het boekjaar ontvangen premies voor risico van de deelnemers.

Beleggingsresultaten

Directe beleggingsopbrengsten

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten uit beleggingsfondsen, intrest en dividenden onder aftrek van de aan de beleggingen toe te rekenen kosten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

De indirecte beleggingsopbrengsten hebben betrekking op gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen of waardedalingen inclusief valutaresultaten.

Overige kosten en opbrengsten

Deze zijn opgenomen voor de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen.

Grondslag kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit beleggingsactiviteiten en pensioenuitvoeringsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2008

(in duizenden euro's)

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

	Vastgoed aandelen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand 1 januari 2007	-	72.850	134.513	752	42	208.157
Aankopen/Verstrekkingsen 2007	8.771	57.209	167.734	8.764	4.019	246.497
Verkopen/Aflossingen 2007	-	- 75.662	- 143.436	- 846	- 221	- 220.165
Waardemutaties 2007	- 2.598	- 5.202	- 2.297	- 50	- 983	- 11.130
Stand per 31 december 2007	6.173	49.195	156.514	8.620	2.857	223.359
Aankopen/Verstrekkingsen 2008	2.391	19.505	81.219	50.835	-	153.950
Verkopen/Aflossingen 2008	- 960	- 2.216	- 76.736	- 50.156	- 9.261	- 139.329
Overige mutaties	-	263	- 8.007	- 7.735	5.924	- 9.555
Waardemutaties 2008	- 3.846	- 27.233	15.325	9.363	814	- 5.577
Stand per 31 december 2008	3.758	39.514	168.315	10.927	334	222.848

* De overige mutaties hebben o.a. betrekking op mutaties liquide middelen beleggingsrekening en nog af te handelen beleggingstransacties.

Actuele waarde

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Zakelijke waarden**Vastgoedaandelen**

	31-12-2008	31-12-2007
Participaties aandelenfondsen onroerende zaken	3.758	6.173

Aandelen

	31-12-2008	31-12-2007
Participaties in aandelenfondsen	39.514	49.195

Vastrentende waarden

	31-12-2008	31-12-2007
Participaties in obligatiefondsen	162.720	154.714
Deposito's	5.595	1.800
	168.315	156.514

Derivaten

	31-12-2008	31-12-2007
Rentederivaten	10.260	483
Valutaderivaten	667	8.137
	10.927	8.620

Negatieve derivatenposities worden opgenomen onder de kortlopende schulden, de mutatie van deze post wordt opgenomen onder de overige mutaties.

Overige beleggingen

	31-12-2008	31-12-2007
Commodities	-	546
Te ontvangen inzake verkopen	-	222
Liquide middelen	334	2.089
	334	2.857

2. Beleggingen voor risico deelnemers

	2008	2007
Stand per 1 januari	1.286	461
Inleg en stortingen	610	832
Uitkeringen en onttrekkingen	- 7	- 5
Beleggingsresultaten deelnemers	- 143	- 2
Stand per 31 december	1.746	1.286

3. Herverzekeringsdeel technische voorziening

	2008	2007
Stand per 1 januari	-	-
Mutatie boekjaar	969	-
Stand per 31 december	969	-

4. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2008	31-12-2007
Vorderingen op sponsor	29.437	-
Vordering op Alhermij - premies	303	28
Vordering op Alhermij - claims	1.733	844
Rekeningcourant Aegon	3.480	3.319
Te verrekenen Aegon	- 186	345
Intrest bank	2	-
Overlopende waarde-overdrachten	168	238
Overige vorderingen	18	-
	34.955	4.774

5. Liquide middelen

	31-12-2008	31-12-2007
Rekening courant ABN AMRO	3.079	3.782
Bankrekening depot Aegon	-	226
	3.079	4.008

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben.

6. Reserves

	2008	2007
Stand 1 januari	33.330	30.256
Mutatie: deel van het fondsresultaat	-	10.551
Cumulatief effect stelselwijziging per 1-1-2007		- 7.477
Toevoeging reserve algemene risico's	- 23.104	-
Stand 31 december	10.226	33.330

Solvabiliteit

	31-12-2008	31-12-2007
Minimaal vereist eigen vermogen	10.226	9.361
Vereist eigen vermogen	33.949	17.284

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als ontoereikend. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaard model.

Per 31 december 2008 bevindt het pensioenfonds zich in een situatie van een reservetekort.

Herstelplan

Voor Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij is de gewenste dekkingsgraad 113,8%. Het pensioenfonds moet een minimale dekkingsgraad hebben van 104,1%. Dit bedrag is berekend per 31 december 2008. Omdat de dekkingsgraad per eind december te laag werd, heeft het pensioenfonds een herstelplan opgesteld. In het herstelplan moet het fonds laten zien welke maatregelen het de komende vijftien jaar neemt om te zorgen dat die dekkingsgraad weer hoog genoeg is. Deze maatregelen kunnen betrekking hebben op het premiebeleid, het toeslagenbeleid en het beleggingsbeleid. Dit plan heeft het bestuur eind maart 2009 ter goedkeuring aan de toezichthouder, De Nederlandsche Bank, gestuurd.

De werkgever BP Raffinaderij heeft in het kader van het herstelplan toegezegd een extra storting te doen waardoor de dekkingsgraad eind 2009 weer op het niveau van 104,1% zal zijn. Deze storting wordt elders in dit jaarverslag weergegeven. Zonder deze storting zou de dekkingsgraad van het fonds per 31 december 2008 93% zijn. Deze lagere dekkingsgraad is veroorzaakt door een daling van de rente en van de waarde van de aandelen. De daling van de rente resulteerde in een hogere waarde van de verplichtingen. Het beleggingsrendement was niet voldoende om de aangroei van de pensioenverplichtingen te financieren.

Premiebeleid

De werkgever betaalt een kostendekkende premie op basis van een gedempte rekenrente. Deze gedempte rekenrente bedraagt 4,5%. Indien er sprake is van een dekkingstekort betaalt de werkgever in het volgende boekjaar een aanvullende premie, zodanig dat het dekkingstekort aan het einde van het boekjaar is ingelopen. In de cijfers in dit jaarverslag is de vordering op de werkgever opgenomen.

Indexatiebeleid

De indexatie op de opgebouwde pensioenaanspraken (voor een klein deel van de populatie van toepassing), de premievrije rechten en de ingegane pensioenen is voorwaardelijk. Het budget betreft het verschil tussen het vijfjaargemiddelde rendement en 4,2% van de voorziening pensioenverplichtingen voor gewezen deelnemers. In het geval het indexatiebudget positief is en er sprake is van een reservetekort zal de werkgever de indexatielast voor zijn rekening nemen. Indien door deze bijdrage de dekkingsgraad hoger uitkomt dan de vereiste dekkingsgraad, zal deze bijdrage met het verschil verminderd worden.

Beleggingsbeleid

Het fonds heeft haar beleggingsbeleid niet aangepast.

Conclusie

Gezien de aanvullende storting van de werkgever, zal een situatie van onderdekking binnen één jaar hersteld zijn. Het bestuur is van mening dat het fonds voldoende herstellend vermogen heeft om –rekening houdend met bovenstaande maatregelen- binnen 7 jaar uit de situatie van reservetekort te komen.

7. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	Pensioen- verplichtingen	Voorziening invaliditeit	Totaal
Stand 1 januari 2007	175.433	3.506	178.939
Mutatie technische voorzieningen	8.197	84	8.281
	-----	-----	-----
Stand 31 december 2007	183.630	3.590	187.220
Mutatie technische voorzieningen	61.793	- 3.590	58.203
	-----	-----	-----
Stand 31 december 2008	245.423	-	245.423

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorie van deelnemers als volgt samengesteld:

	31-12-2008		31-12-2007	
	aantal	€	aantal	€
Deelnemers	829	161.584	794	119.332
Gewezen deelnemers	182	11.535	161	9.587
Pensioentrekkenden	357	72.304	325	54.711
	1.368	245.423	1.280	183.630
Invaliditeitsvoorziening		-		3.590
Stand 31 december		245.423		187.220

8. Overige technische voorzieningen

	Voorziening overgang nieuwe overlevingstafels	Voorziening voorwaardel. overgangs- regeling	Totaal
Stand 1 januari 2007	1.443	-	1.443
Mutatie overige technische voorzieningen	- 1.443	2.136	693
Stand 31 december 2007	-	2.136	2.136
Mutatie overige technische voorzieningen	-	1.865	1.865
Stand 31 december 2008	-	4.001	4.001

9. Voorziening voor risico deelnemers

Stand 1 januari 2007	461
Mutatie technische voorzieningen	825
Stand 31 december 2007	1.286
Mutatie technische voorzieningen	460
Stand 31 december 2008	1.746

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-08	31-12-07
Schuld aan sponsor	-	710
Inzake contracten rentederivaten	668	61
Inzake contracten valutaderivaten	207	8.132
Vooruitontvangen FVP bijdrage	19	-
Loonheffing/premie ziekenfonds	111	90
Waardeoverdrachten	415	150
Te betalen administratie- en advieskosten	74	12
Te betalen actuaris- en accountantskosten	88	80
Te betalen beleggingskosten	590	208
Te betalen overige kosten	29	12
	2.201	9.455

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Onderstaand treft u kwantitatieve risico-informatie aan. Deze gegevens zijn bepaald op basis van het doorkijkprincipe. Waar dit niet het geval is, wordt het aangegeven.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele indexatie van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

Stand per 31 december 2007		118,9%
Mutatie boekjaar		
- Premie	10,7%	
- Uitkering	0,2%	
- Toeslagen (indexering)	0,0%	
- Rentetermijnstructuur	-20,6%	
- Overrendement	-4,5%	
- Overig	-0,6%	
		-14,8%
Dekkingsgraad per 31 december 2008		104,1%

Het tekort/surplus op FTK-grondslagen is als volgt

	31-12-2008	31-12-2007
Voorziening pensioenverplichtingen (FTK-waardering)	245.423	187.220
Buffers:		
S1 Renterisico	11.015	211
S2 Risico zakelijke waarden	21.098	12.900
S3 Valutarisico	11.172	7.851
S4 Grondstoffenrisico	-	149
S5 Kredietrisico	9.596	2.783
S6 Verzekeringstechnisch risico	11.696	7.758
Diversificatie-effect	- 30.628	- 14.368
Totaal S (vereiste buffers)	33.949	17.284
Vereist vermogen (art. 132 Pensioenwet)	279.372	204.504
Aanwezig vermogen	* 255.649	222.686
(Totaal activa - schulden = pensioenvermogen)		
Tekort / surplus	- 23.723	18.182

* Gecorrigeerd met voorziening voorwaardelijke overgangsregeling

Bij de berekening van de buffers 2008 past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische mix in de evenwichtssituatie. In 2007 is uitgegaan van de feitelijke asset mix in de evenwichtssituatie.

Beleid en risicobeheer

De regelgeving van het FTK maakt de economische risico's (verbonden aan aandelen, valuta, rente, etc.) die in pensioenfondsen aanwezig zijn expliciet en vertaalt deze naar vereiste reserveposities en dekkingsgraden. Hiermee worden pensioenfondsen gedwongen te overwegen welk totaal risiconiveau het fonds kan of wil accepteren. Vervolgens zal, binnen de kaders van het geformuleerde risicobeleid, worden ingezet op maximalisatie van het rendement op het vermogen.

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze instrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Toeslagbeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyse vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen zoals vastgelegd in ABTN. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door vermogensbeheerders in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Valutarisico

Het risico dat wisselkoersschommelingen de waarde van een belegging beïnvloeden. Het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille is belegd in euro's genoteerde waarden.

Het valutarisico wordt in onderstaande tabel weergegeven.

	31-12-2008	31-12-2007
	EUR	EUR
Aandelen	27.145	41.951
Vastrentende waarden	4.586	16.756
	31.731	58.707

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	31-12-2008	31-12-2008	31-12-2007	31-12-2007
	balanswaarde	duration	balanswaarde	duration
Duration van de vastrentende waarden (exclusief derivaten)	168.315	5,60	156.514	10,20
Duration van de vastrentende waarden (inclusief derivaten)	178.367	15,30		
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	245.423	17,50	187.220	15,20

Het renterisico is strategisch afgedekt voor 70%, vandaar een mismatch in de duration.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2008	31-12-2007
Resterende looptijd < 1 jaar	-	0,3%
Resterende looptijd 0 - 2 jaar	12,5%	-
Resterende looptijd 2 - 5 jaar	18,5%	35,7%
Resterende looptijd > 5 jaar	69,0%	64,0%
	100,0%	100,0%

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

In de onderstaande tabel wordt de verdeling van de beleggingen naar sector weergegeven:

	31-12-2008		31-12-2007	
Overheidsinstellingen	135.387	61%	120.093	56%
Financiële instellingen	27.894	12%	1.988	1%
Handel- en industriële bedrijven	24.465	11%	34.433	16%
Beleggingsinstellingen	-	0%	52.479	24%
Dienstverlenende organisaties	29.147	13%	-	0%
Overige instellingen	3.758	2%	6.173 *	3%
Liquide middelen	1.322	1%	-	0%
	221.973	100%	215.166	100%

* In 2007 was het vastgoed niet opgenomen in bovenstaande tabel.

De verdeling naar regio is weergegeven in onderstaande tabel:

	31-12-2008		31-12-2007	
Mature markets	215.295	97%	210.132	97%
BRIC landen	2.813	1%	1.190	1%
Emerging markets	3.866	2%	3.844	2%
	221.973	100%	215.166	100%

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2008		31-12-2007	
AAA	40.277	24%	41.521	26%
AA	52.142	31%	66.617	43%
A	10.256	6%	12.452	8%
LDI Swaps zonder eigen rating	65.640	39%	35.924	23%
	168.315	100%	156.514	100%

De creditspread bedraagt 365 (2007: 230).

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven) en arbeidsongeschiktheid. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van AG-prognosetafel 2005-2050 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen en is herverzekerd.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit. Het arbeidsongeschiktheidsrisico is herverzekerd. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Dit overzicht is niet op basis van het doorkijkprincipe.

Dit betreft per 31 december 2008 de volgende posten:

Aandelen

State Street Growth Portfolio	
- European Equity	12.369
- US Equity	9.856
- Pacific Equity	10.591
- Emerging Markets Equity	6.698

Vastrentende waarden

BGI LSF E Diversified Credit Fund	4.609
BGI LSF Euro Fixed 2020 - 2029 Fund	29.468
BGI LSF Euro Fixed 2030 - 2039 Fund	9.229
BGI LSF Euro Fixed 2040 - 2049 Fund	6.252
BGI LSF Leveraged EUR Fixed 2010 - 2014 Fund	8.253
BGI LSF Leveraged EUR Fixed 2015 - 2019 Fund	10.258
BGI EU Government Bond Index Fund - Flexible	17.073
State Street Growth Portfolio	
- European Corporate Bond Fund	4.994

Per 31 december 2007 waren dit de volgende posten:

Aandelen

BARCLAYS GLBAL LIABILITY SOLS EUR DIVSFD	4.898
SSGA BALZAC REAL ESTATE EUROPE INDEX	6.174
BALZAC SHORT TERM UNTRUSTE	6.769
STATE STREET BQE EMERGING MARKETS USD NAV	8.012
STATE STREET BQE STATE STREET ACTIONS EUROPE	13.959
STATE STREET BQE STATE STREET PACIFIC ENHANC	14.105

Vastrentende waarden

DUITSLAND	9.094
ITALY	7.265
NEDERLAND	15.068
BARCLAYS GLBAL LIABILITY SOLS EUR FXD 3039	4.950
SSGA FIXED INCOME EURO CORP BD IDX I	
EURACC	6.303
US INDEX PLUS EDGE CTF	13.381
BLACKROCK FGR-ABO	13.452
BARCLAYS GLBAL LIABILITY SOLS EUR FXD 2029	22.470
BARCLAYS GBL INV BGI EURO GOV BD IDX FD FLEX	38.305

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Het fonds maakt gebruik van de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Putopties op aandelen: dit betreft al dan niet beursgenoteerde opties waarmee het fonds het neerwaartse koersrisico van de aandelenportefeuille kan beperken. Voor deze opties wordt bij de verwerving een premie betaald die onder meer afhankelijk is van het actuele koersniveau van de onderliggende index, de looptijd van de opties en de uitoefenprijs van de opties.
- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

- Swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Derivaten

Onderstaande tabellen geven inzicht in de derivatenposities per 31 december 2008:

Rentederivaten

Type contract	Expiratie- datum	Contractomvang (in stukken)	Bedrag basis valuta (€)
SWP NZD 8.145	15-8-2011	3.000	143
SWP EUR 3.824	14-6-2018	2.700	25
SWP EUR 4.856	26-8-2028	5.700	759
SWP EUR 4.828	26-8-2033	5.000	896
SWP EUR 4.798	10-6-2038	- 1.400	- 346
SWP EUR 4.6225	11-6-2038	- 500	- 105
SWP EUR 4.917	16-6-2038	9.400	2.519
SWP EUR 4.765	5-9-2047	8.700	2.535
SWP EUR 4.65	31-5-2057	9.500	3.350
SWP EUR 3.405	10-10-2058	- 200	- 6
SWP PLN 4.79	28-11-2013	3.100	16
SWP PLN 6.215	27-10-2018	- 5.300	- 182
SWP IFS GBP 3.421	19-6-2037	900	16
SWP IFS GBP 3.27	26-11-2038	- 200	-
SWP HUF 6.91	19-9-2012	- 200.000	-28
			9.592

Valutaderivaten

Type contract	Expiratiedatum	Contractomvang (in stukken)	Actuele waarde
FX Forward: USD / EUR	15-1-2009	- 2.205	123
FX Forward: EUR / USD	15-1-2009	- 367	4
FX Forward: EUR / USD	15-1-2009	367	- 17
FX Forward: EUR / HUF	21-1-2009	188	1
FX Forward: DKK / EUR	15-1-2009	- 10.670	- 2
FX Forward: HUF / EUR	15-1-2009	- 98.875	17
FX Forward: GBP / EUR	15-1-2009	- 1.895	404
FX Forward: GBP / EUR	15-1-2009	324	- 34
FX Forward: CHF / EUR	15-1-2009	1.102	26
FX Forward: CHF / EUR	15-1-2009	- 1.126	16
FX Forward: JPY / EUR	15-1-2009	12.965	8
FX Forward: MXN / EUR	15-1-2009	- 12.105	69
FX Forward: MXN / EUR	15-1-2009	12.105	- 80
FX Forward: NOK / EUR	15-1-2009	6.072	- 74
			461

Onderstaande tabellen geven inzicht in de derivatenposities per 31 december 2007:

Rentederivaten

Type contract	Expiratiedatum	Contractomvang (in stukken)	Actuele waarde
SWAP: EUR 2,265%	6-7-2015	- 2	- 21
SWAP: EUR 4,675%	6-8-2010	- 3	- 17
SWAP: GBP 4,8525%	1-11-2037	- 4	- 13
SWAP: HUF 6,91%	19-9-2012	- 200	- 10
SWAP: NZD 7,67667%	21-9-2012	4	6
SWAP: USD 4,892%	25-10-2014	1	21
SWAP: GBP 3,421%	19-6-2037	1	26
SWAP: SEK 4,72%	6-8-2010	31	42
SWAP: NZD 8,13%	21-9-2009	9	50
SWAP: NZD 8,145%	15-8-2011	9	59
SWAP: GBP 6,11%	7-6-2010	3	79
			222

Valutaderivaten

Type contract	Expiratie datum	Valuta	Bedrag lokale valuta	Bedrag basis valuta (€)
FX DEAL 01-10-2007 EUR / NOK koers 0,130193	10-1-2008	EUR	104	104
FX DEAL 01-10-2007 EUR / NOK koers 0,130193	10-1-2008	NOK	- 800	-101
FX DEAL 01-10-2007 EUR / SEK koers 0,1089325	10-1-2008	EUR	871	872
FX DEAL 01-10-2007 EUR / SEK koers 0,1089325	10-1-2008	SEK	- 8.000	-847
FX DEAL 01-10-2007 CHF / EUR koers 1,6525	10-1-2008	CHF	1.155	698
FX DEAL 01-10-2007 CHF / EUR koers 1,6525	10-1-2008	EUR	- 699	-699
FX DEAL 23-10-2007 EUR / NOK koers 0,129346	10-1-2008	EUR	711	711
FX DEAL 23-10-2007 EUR / NOK koers 0,129346	10-1-2008	NOK	- 5.500	-693
FX DEAL 30-10-2007 USD / EUR koers 1,44291	10-1-2008	USD	510	349
FX DEAL 30-10-2007 USD / EUR koers 1,44291	10-1-2008	EUR	- 353	-353
FX DEAL 31-10-2007 EUR / USD koers 0,691429	10-1-2008	EUR	156	156
FX DEAL 31-10-2007 EUR / USD koers 0,691429	10-1-2008	USD	- 225	-154
FX DEAL 31-10-2007 SEK / EUR koers 9,21	10-1-2008	SEK	16.095	1703
FX DEAL 31-10-2007 SEK / EUR koers 9,21	10-1-2008	EUR	- 1.748	-1748
FX DEAL 02-11-2007 EUR / SEK koers 0,108038	10-1-2008	EUR	33	33
FX DEAL 02-11-2007 EUR / SEK koers 0,108038	10-1-2008	SEK	- 301	-32
FX DEAL 02-11-2007 EUR / USD koers 0,6882976	10-1-2008	EUR	392	392
FX DEAL 02-11-2007 EUR / USD koers 0,6882976	10-1-2008	USD	- 569	-389
FX DEAL 13-11-2007 EUR / NZD koers 0,5174966	10-1-2008	EUR	104	104
FX DEAL 13-11-2007 EUR / NZD koers 0,5174966	10-1-2008	NZD	- 201	-106
FX DEAL 14-11-2007 NOK / EUR koers 7,91838	10-1-2008	NOK	6.430	810
FX DEAL 14-11-2007 NOK / EUR koers 7,91838	10-1-2008	EUR	- 812	-812
FX DEAL 21-11-2007 AUD / EUR koers 1,7091	10-1-2008	AUD	353	212
FX DEAL 21-11-2007 AUD / EUR koers 1,7091	10-1-2008	EUR	- 207	-207
FX DEAL 11-12-2007 NOK / EUR koers 7,998	10-1-2008	NOK	2.809	354
FX DEAL 11-12-2007 NOK / EUR koers 7,998	10-1-2008	EUR	- 351	-351
FX DEAL 13-12-2007 PLN / HUF koers 0,0141764	10-1-2008	PLN	750	209
FX DEAL 13-12-2007 PLN / HUF koers 0,0141764	10-1-2008	HUF	- 52.905	-209
FX DEAL 14-12-2007 EUR / DKK koers 0,1340483	10-1-2008	EUR	1.430	1430
FX DEAL 14-12-2007 EUR / DKK koers 0,1340483	10-1-2008	DKK	- 10.670	-1431

5

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(in duizenden euro's)

11. Premiebijdragen van werkgever en werknemers

	31-12-08	31-12-07
Periodieke premies		
- verplichte verzekering werkgeversgedeelte	13.104	13.745
- verplichte verzekering werknemersgedeelte	1.971	1.891
Koopsommen	*	980
Kwijtschelding premies voorgaande jaren	**	-
	19.848	16.616

* Betreft extra premie i.v.m. indexatie per 1-7-2008

** Kwijtschelding door werkgever van nog af te rekenen premies voorgaande jaren

De kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de PW zijn als volgt:

	2008	2007
Gedempte kostendekkende premie	15.985	-
Kostendekkende premie	14.979	16.017
Feitelijke premie	19.848	16.616

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.

De verschillen tussen de kostendekkende premie en de feitelijke premie zijn het gevolg van het hanteren van de doorsneepremie. Normaal gesproken is de feitelijke premie gelijk aan de gedempte kostendekkende premie, maar in 2008 is de feitelijke premie 3.863 hoger door de kwijtschelding van premies van voorgaande jaren door de werkgever.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2008	2007
Inkoop onvoorwaardelijke aanspraken	12.570	13.002
Solvabiliteitsopslag	1.072	2.079
Opslag uitvoeringskosten	1.337	936
	14.979	16.017

12. Premiebijdragen risico deelnemers

	2008	2007
Periodieke premie	610	832

13. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

	Directe beleggings- opbrengsten 2008	Indirecte beleggings- opbrengsten 2008	Kosten van vermogens- beheer 2008	Totaal 2008	Totaal 2007
Vastgoed	-	- 3.846	-	- 3.846	- 2.597
Aandelen	497	- 27.233	-	- 26.736	3.248
Vastrentende waarden	2.248	15.325	-	17.573	- 847
Derivaten	100	9.363	-	9.463	- 50
Overige beleggingen	213	814	-	1.027	- 624
Kosten vermogensbeheer	-	-	- 834	- 834	- 414
	<u>3.058</u>	<u>- 5.577</u>	<u>- 834</u>	<u>- 3.353</u>	<u>- 1.284</u>

14. Beleggingsresultaten risico deelnemers

	Directe beleggings- opbrengsten 2008	Indirecte beleggings- opbrengsten 2008	Kosten van vermogens- beheer 2008	Totaal 2008	Totaal 2007
Beleggingsfondsen	41	- 184	-	- 143	- 2

15. Saldo waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds

	2008	2007
Overgenomen pensioenverplichtingen	192	1.904
Overgedragen pensioenverplichtingen	-	- 540
	<u>192</u>	<u>1.364</u>

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan pensioenfonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van pensioen.

Over 2008 zijn geen waardeoverdrachten verwerkt. De genoemde 192 is eenmalig en komt voort uit correcties voorgaande jaren.

16. Pensioenuitkeringen

	2008	2007
Ouderdomspensioen	4.285	3.713
Nabestaandenpensioen	819	676
Wezenpensioen	45	40
Vroegpensioen	-	67
Uitkeringen risico deelnemer	7	5
	5.156	4.501

17. Mutatie technische voorzieningen

	2008	2007
Pensioenopbouw	10.779	10.473
Verhoging pensioenaanspraken	873	1.027
Intresttoevoeging	8.911	7.671
Saldo overdrachten van rechten	-	1.446
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	- 5.101	- 4.299
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	- 76	- 64
Overige wijzigingen in de voorziening pensioenverpl	- 3.016	16.296
Wijziging marktrente	45.833	- 17.668
	58.203	14.882

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Interesttoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn in 2008 opgerent met 4,696% (2007: 4,066%), zijnde de eenjaarsrente.

Wijziging uit hoofde van waardeoverdrachten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging markttrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging markttrente.

Overige wijzigingen

De onder dit hoofd opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de kanssystemen.

18. Mutatie overige technische voorzieningen

	2008	2007
Voorziening voorwaardelijke overgangsregeling	1.865	2.136
Voorziening overgang naar nieuwe overlevingstafels	-	- 1.443
	1.865	693

19. Mutatie voorziening voor risico deelnemers

	2008	2007
Stortingen	610	832
Uitkeringen en onttrekkingen	- 7	- 5
Beleggingsresultaten deelnemers	- 143	- 2
	460	825

20. Herverzekeringen

	2008	2007
<u>Premies</u>		
Premies herverzekering Alhermij	741	924
Premies herverzekering Aegon	- 3	298
	738	1.222
<u>Uitkeringen</u>		
Risicokapitaal bij overlijden	- 888	- 693
Totaal herverzekeringen	- 150	529

21. Resultaat uit hoofde herverzekering

	2008	2007
Winsttaandeel uit hoofde van herverzekering Aegon	-	1.313

22. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening

	2008	2007
Mutatie boekjaar	969	-

23. Uitvoeringskosten

	2008	2007
Administratie- en advieskosten	1.065	665
Accountantskosten - controlewerkzaamheden	33	30
Actuariskosten	185	171
Overige kosten	55	70
	1.338	936

Incidentele administratieve kosten betreffen o.a. diverse implementatiekosten vanwege de nieuwe Pensioenwet, Pensioenplanner en naamswijziging.

Het fonds heeft geen personeel in dienst. De beheersactiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van de pensioenuitvoerder dan wel vermogensbeheerder.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

24. Overige baten en lasten

	2008	2007
Diverse afstemmingen voorgaande boekjaren m.n. Aegon	- 644	-
Aanvullende storting i.v.m. dekkingstekort	26.289	-
	25.645	-

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Alle bedragen x € 1.000.

Administratiekosten

Inzake het voeren van de administratie van het fonds is een langlopende administratieovereenkomst met Syntrus Achmea afgesloten. De overeenkomst zal gelden tot en met 31 december 2009.

Deze termijn wordt met 1 jaar verlengd tenzij het fonds de overeenkomst voor het einde van de lopende termijn en tegen het einde van het boekjaar, per aangetekende brief opzegt met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden.

De jaarlijkse kosten variëren en zijn afhankelijk van de hoeveelheid werkzaamheden, maar bedragen ca. € 300.

Vermogensbeheerkosten

Met de vermogensbeheerder State Street Global Advisors is een beheerovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan en kan beëindigd worden door middel van een aangetekend brief met een opzegtermijn van een maand die loopt vanaf de bevestiging van ontvangst door de andere partij of ex officio van de vijfde werkdag na de datumstempel van het bewijs van aangetekend schrijven.

De jaarlijkse kosten variëren, maar bedragen over 2008 ca. € 358.

Met de vermogensbeheerder Barclays Global Investors is een beheerovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan en kan beëindigd worden door middel van een aangetekend brief met een opzegtermijn van ten minste 1 werkdag.

De jaarlijkse kosten variëren, maar bedragen over 2008 ca. € 83.

Met de vermogensbeheerder Black Rock is een beheerovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan en kan per direkt beëindigd worden door middel van een aangetekend brief.

De jaarlijkse kosten variëren, maar bedragen over 2008 ca. € 161.

Met de vermogensbewaarder Northern Trust is een overeenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan en kan beëindigd worden door middel van een aangetekend brief met een opzegtermijn van 30 dagen.

De jaarlijkse kosten variëren, maar bedragen over 2008 ca. € 50.

Beleggingsadvieskosten

Met de beleggingsadviseur Portfolio Evaluation is een overeenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan en kan beëindigd worden door middel van een aangetekend brief met een opzegtermijn van ten minste 3 maanden.

De jaarlijkse kosten variëren, maar bedragen over 2008 ca € 103.

G. Overige gegevens

Gebeurtenissen na de balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend met belangrijke financiële gevolgen voor het fonds.

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten om het resultaat te onttrekken aan de reserves.

ACTUARIELE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij te Rotterdam is aan Hewitt Associates B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2008.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen zal kunnen nakomen.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Met inachtneming van het voorafgaande en het navolgende verklaar ik dat naar mijn overtuiging is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort. Het pensioenfonds heeft tijdig een herstelplan ingediend en is in afwachting van instemming van De Nederlandsche Bank.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij is naar mijn mening niet voldoende, vanwege een reservetekort. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

Rotterdam, 2 juli 2009

Hewitt Associates B.V.

Drs. A.G.M. den Hartogh AAG

ACCOUNTANTSVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij te Rotterdam bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de staat van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds BP Raffinaderij per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het bestuursverslag (zoals opgenomen in onderdeel E van het jaarrapport), voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 2 juli 2009

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA

H. Bijlagen

Verloopstaat deelnemers**2008****Deelnemers**

Stand vorig boekjaar		794
Nieuwe toetredingen	62	
Ontslag met premievrije aanspraak	-32	
Ingang pensioen	-25	
Overlijden	-4	
Andere oorzaken	* 34	
		<u>35</u>
Stand einde boekjaar		829

Gewezen deelnemers

Stand vorig boekjaar		161
Ontslag met premievrije aanspraak	32	
Waardeoverdrachten	0	
Ingang pensioen	-2	
Overlijden	-1	
Andere oorzaken	* -8	
		<u>21</u>
Stand einde boekjaar		182

Pensioentrekkenden

Stand vorig boekjaar		325
Ingang pensioen	40	
Overlijden	-7	
Afloop	0	
Andere oorzaken	* -1	
		<u>32</u>
Stand einde boekjaar		357

* Andere oorzaken: hieronder zijn conversieverschillen met vorig boekjaar opgenomen.